

Vasile A. Golescu - portretul unui patriot

*Cristina Boțoghină**

Abstract: An old boyar family, the Goleștii have gone down in history through their visionary ideas and patriotic deeds committed for the national aspiration to modernize Romanian society. Each generation has contributed in the spirit of the times to the decisive events in the history of the nation. Vasile A. Golescu (1875-1920) was the son of the well-known politician Alexandru G. Golescu-Arăpila and of Ecaterina Vlădoianu, descendant of an old boyar family from Oltenia.

Keywords: Vasile A. Golescu, forester, Câmpulung Muscel

Veche familie boierească, Goleștii¹ au rămas în istorie prin ideile vizionare și faptele patriotice săvârșite pentru aspirația națională de modernizare a societății românești. Fiecare generație a contribuit în spiritul vremurilor la evenimentele hotărâtoare din istoria nației.

Acum, la începutul secolului XXI, este necesar să se (re)scrie despre familia Golescu și despre urmașii acestora. Este oarecum dificil, deoarece membrii acestei familii au fost numeroși și din generații diferite, cu firi, caractere și formații intelectuale deosebite, cu preocupări aparte, atât bărbații, cât și femeile, oameni de stat, oameni de știință și literați, reformatori, revoluționari și oameni obișnuiți... Când rostim numele Golescu gândul ne duce la București, conacul din Argeș și, nu în ultimul rând, la orașul Câmpulung Muscel.

În paginile următoare voi aduce în atenție una dintre personalitățile mai puțin cunoscute, pe Vasile A. Golescu, fiul cunoscutului om politic Alexandru G. Golescu-Arăpila² și al Ecaterinei Vlădoianu, descendentă dintr-o veche familie boierească din Oltenia.

Vasile A. Golescu s-a născut la 25 iulie 1875 în comuna București, primele studii le-a făcut la Paris, după care a urmat cursurile de specialitate la *École des*

*Muzeograf, Muzeul Viticulturii și Pomiculturii Golești, Argeș, email: cbotoghina@yahoo.com

¹ Octav George Lecca, *Familiiile boierești române*, Editura Litera, București, f. a. p. 402-406. George Bengescu, *Une famille de boyards dans des lettres roumaines au XIX-e siecle. Les Golescu*, 1921; George Fotino, *Din vremea Renașterii Naționale a Țării Românești. Boierii Golești*, vol. I-IV, Imprimeria Națională, București, 1939; Anastasie Iordache, *Goleștii. Locul și rolul lor în istoria României*, București Editura Științifică și Enciclopedică, 1979; Idem, *Pe urmele Goleștilor* București, Editura Sport - Turism, 1982; Mihai Sorin Rădulescu, *Elita liberală românească 1866-1900*, Editura All, București, 1995.

² Anastasie Iordache, *Alexandru G. Golescu*, Editura Științifică, București, 1974, p. 54.

Eaux et Fôrets din Nancy, așa cum reiese din certificatul de capacitate din anul școlar 1896-1897³. A venit în țară în anul 1897 și până la 1 aprilie 1901 a îndeplinit (cu o mică întrerupere) funcția de guard general clasa a II-a⁴.

De la 1 aprilie 1901 până la 1 ianuarie 1909 a îndeplinit funcția de silvicultor clasa a II-a⁵, pentru ca de la 15 septembrie până la 1 octombrie 1913, când a părăsit serviciul, să fie silvicultor clasa I⁶.

Inițial, guard era titulatura dată unor anumite categorii de ofițeri asimilați, mai exact ofițeri ai armatei române care nu intrau în categoria combatanților⁷, având atribuții strict tehnice. Actul de naștere al guarzilor silvici a avut loc la 10 noiembrie 1895, când s-a publicat în *Monitorul Oficial*⁸ motivul pentru care acest corp a fost creat, și anume, necesitatea constituirii unui serviciu special care să se ocupe de plantațiile armatei. Structura de grade a acestui Serviciu Silvic al Armatei era următoarea: guard silvic clasa a II-a, guard silvic clasa I, guard general clasa a II-a și guard general clasa I, inspector silvic clasa a II-a și inspector silvic clasa I.

Vasile A. Goleșcu a lucrat timp de 11 ani, 8 luni și 10 zile în Administrația Casei Pădurilor din cadrul Ministerului Agriculturii și Domeniilor, salariul primit pe ultimii trei ani a fost de 250 lei lunar, leafă plus o diurnă de o sută lei lunar. Apoi a fost inginer silvic mai întâi la Iași, apoi la Câmpulung Muscel, unde a fost șeful Ocolului silvic⁹.

Vasile A. Goleșcu s-a căsătorit la vârsta de 28 de ani cu domnișoara Maria Eugenia Cantilli, în vârstă de 23 de ani, fără profesiune¹⁰. În actul de căsătorie, datat 26 octombrie 1903, se poate citi că Maria Eugenia Cantilli s-a născut la 20 aprilie 1881, în comuna Focșani, județul Putna, fiind fiica cea mare a generalului Grigore Cantilli (proprietar, domiciliat în comuna Mărgineni)¹¹. Soții Goleșcu au avut următorii copii: Mihai V. Goleșcu (6 octombrie 1904, Câmpulung Muscel - 28 ianuarie 1991, București), Ștefan, Margareta V. Goleșcu (30 iulie 1906, Câmpulung Muscel - 17 martie 1942)¹², Viorica și Irina gemene (născute în 1918 și au decedat în anul 2001, respectiv 2002) și Ileana V. Goleșcu (2 martie 1920- 16 martie 1983), nici unul dintre aceștia nu s-a căsătorit.

Preocuparea pentru silvicultură se pare că a moștenit-o de la tatăl său, care, pe lângă activitatea politică bine cunoscută, a redactat între anii 1875-1881 un memoriu în limba franceză, intitulat: „Câteva concepții economice privitoare la

³ Muzeul Golești, *Depozit documente*, nr. inv.22342.

⁴ *Ibidem*, nr. inv. 11844/1052.

⁵ *Ibidem*.

⁶ *Ibidem*.

⁷ Emil Boboescu, *Un corp militar uitat. Guarzii silvici ai armatei*, în „Tradiție, istorie, armată”, vol. I, coordonator conf. univ. dr. Olimpiu Manuel Glodarencu, Editura Muzeului Militar Național „Regele Ferdinand I”, București, 2015, p. 344.

⁸ *Ibidem*, p. 345.

⁹ Valeriu Alexiu, *Contribuția lui Vasile Goleșcu la dezvoltarea botanicii și silviculturii românești* în „Museum XI: Goleștii-500 de ani de istorie. Studii și comunicări științifice”, Golești, 2012, p. 78.

¹⁰ Muzeul Golești, *Depozit documente*, nr. inv.22367.

¹¹ *Ibidem*, nr. inv.21354.

¹² *Ibidem*, nr. inv.11842/1050.

regenerarea poporului român”, care a fost adresat domnitorului Carol I. Nu avem intenția, nici spațiul convenit analizei acestui document¹³, de aceea mă voi referi la o singură idee enunțată de Alexandru G. Golescu-Arăpilă, care a considerat ca fiind foarte necesară executarea unor împăduriri în câmpiile neroditoare, ca acelea din zona Olteniei, unde nisipurile mișcătoare înaintau, cucerind tot mai mult teren. Totodată Alexandru G. Golescu-Arăpilă era convins că prin plantarea salcâmului se puteau seca bălțile, iar cu ajutorul pinului negru austriac s-ar fi consolidat dunele. Stejarul și alte foioase puteau fi utilizate în fixarea nisipurilor; astfel că prin aceste perdele de păduri s-ar fi introdus în circuitul agricol cca 100.000 de pogoane în Oltenia. Totodată s-ar fi găsit și sursa de lemne de foc pentru sătenii care aveau să populeze acele locuri.

Silviculor prin profesie și biolog prin formație, Vasile A. Golescu a depus o muncă susținută, experiența sa și numeroasele idei împărtășindu-le semenilor săi în numeroase articole și studii publicate în reviste de specialitate, apreciate deopotrivă de specialiștii din țară și din străinătate.

Vasile A. Golescu a fost un timp secretar al societății „Progresul Silvic”¹⁴, a participat activ la dezbaterile adunărilor generale, alături de D. Papinian, Mathei Șerbănescu și a făcut parte din comisia pentru verificarea gestiunii financiare a societății. În această dublă calitate a publicat «Rezumatul Ședințelor Adunării generale a Societății „Progresul Silvic” din zilele de 7, 8, și 9 Maiu, 1906»¹⁵. A colaborat și a făcut parte din comitetul de redacție de la „Revista Pădurilor” alături de P. Antonescu, N. D. Ghica-Comănești și Dim. Ionescu Zane, președinte fiind Ion Kalinderu¹⁶.

În acest timp a studiat fondul forestier din zona Muscelului, fiind autorul a numeroase articole, studii și cercetări rămase drept mărturie a pasiunii sale pentru botanică. În anul 1903, Vasile A. Golescu a publicat un articol¹⁷ unde făcea publică descoperirea orhideei – *Limodorum Abortivum* în pădurea Coșești, județul Muscel. „În afară de singurul fir, care l-am găsit atunci, mi-a fost cu neputință de a întâlni măcar un al doilea exemplar”¹⁸, mărturisirea cu tristețe silviculorului. După opinia autorului această plantă trebuia căutată „mai ales în luna iunie în pădurile de stejar, unde umbra nu e prea deasă, dar unde humusul este destul de abundent”¹⁹. În încheierea articolului Vasile A. Golescu lansa rugămintea către colegii care se interesau de botanică să-l înștiințeze dacă descopereau orhideea prin pădurile din țară, subliniind că cel mai important era ca „șefii de ocoale să colecționeze cele mai

¹³ *Ibidem*, nr. inv. 22345.

¹⁴ *Ibidem*.

¹⁵ Vasile Golescu, *Rezumatul Ședințelor Adunării generale a Societății «Progresul Silvic» din zilele de 7, 8, și 9 Maiu, 1906*, în „Revista Pădurilor”, anul XX, mai-iunie, 1906.

¹⁶ Vezi „Revista Pădurilor”, anul XXV, aprilie- maiu, 1911, Tipografia „Gutenberg”, Joseph Göbl, București, anul 1911, p. 11.

¹⁷ Vasile Golescu, *Limodorum Abortivum* în „Revista Pădurilor”, vol. XVII, Tipografia Gutenberg, Joseph Göbl, București, anul 1903, p. 217- 219.

¹⁸ *Ibidem*, p. 217.

¹⁹ *Ibidem*, p. 218.

frumoase și mai interesante herbare, de mare însemnătate pentru studiul florei României”.

În numărul jubiliar al „Revistei Pădurilor” din anul 1911, în articolul intitulat „Asupra unor plante rari în România”, N. Iacobescu confirmă existența acestei plante, descoperită la 30 aprilie 1903 de profesorul C. Rădulescu la Nisipi, pădurea Nehoiu, județul Vâlcea, apoi în iunie același an, în comuna Murgăș, județul Dolj²⁰.

Studiile și concluziile sale privind pinul silvestru au fost publicate în reviste de specialitate din Franța²¹. Lucrarea cu titlul „Observații asupra distribuției pinului silvestru (*Pinus sylvestris* L.) în Munții Muscelului” a fost publicată în anul 1906. A fost prima lucrare de prestigiu privind răspândirea și ecologia pinului silvestru la noi în țară, scrisă la nivelul cunoștințelor moderne, apoi republicată în Franța și citată până și de autori de peste Atlantic ca Elwes (1908)²².

Lipsit de o perspectivă a ansamblului, de o cunoaștere mai exactă a condițiilor ecologice din alte stațiuni de pin silvestru, Vasile A. Goleșcu a făcut greșeala de a considera pinul silvestru o specie calcicolă, atribuind acest caracter climei mai reci de la noi și, în consecință, a preconizat cultura lui numai pe terenuri calcaroase²³.

Excluzând această eroare, lucrarea lui Vasile A. Goleșcu a rămas și astăzi recunoscută prin cele două principii enunțate în final: necesitatea combaterii ideii de a nu se folosi pinul silvestru la noi și necesitatea de a se renunța la sămânța din străinătate, aparținând unor ecotipuri necorespunzătoare condițiilor țării noastre, știut fiind faptul, după cum subliniază A. N. Alexe, că majoritatea plantațiilor de pin sunt din sămânța de proveniență străină, necunoscută sau nesigură (mai ales, livrată din Austria), în ciuda existenței unor surse autohtone valoroase²⁴.

De asemenea, mai semna și rubrica „Din literatura străină”²⁵, unde informa și își exprima opinia asupra problemelor cu care se confruntau silvicultorii din alte țări și pe care încercau să le rezolve. Astfel, Vasile A. Goleșcu scria că în cultura pădurilor nu se utilizează „nici o materie fertilizantă”²⁶. Folosirea îngrășămintelor

²⁰ Valeriu Alexiu, *Contribuția lui Vasile Goleșcu la dezvoltarea botanicii și silviculturii românești* în „Museum XI: Goleștii-500 de ani de istorie. Studii și comunicări științifice”, Golești, 2012, p. 79.

²¹ Vasile Goleșcu, *Observations sur la distribution du pin sylvestre dans diverses contrées d'Europe* în „Bulletin de la Société Dendrologique de France”, nr.8, 15 mai 1908, Paris, p.101-107; Idem, *Observations sur la distribution du pin sylvestre dans diverses contrées d'Europe*, în „Bulletin de la Société Dendrologique de France”, nr.11, 15 Février 1909, Paris; Are și o hartă despre distribuția pinului silvestru în zona Muscel. p. 5-13; Idem, *Observations sur la distribution du pin sylvestre dans diverses contrées d'Europe* în „Bulletin de la Société Dendrologique de France”, nr.15, 15 Février 1909, Paris, p.19-39.

²² Valeriu Alexiu, *op.cit.*, p. 79.

²³ *Ibidem*, p. 80.

²⁴ *Ibidem*, p. 81.

²⁵ Vasile Goleșcu, *Din Literatura străină* în „Revista Pădurilor”, Anul XXVI, aprilie 1912, București, Tipografia „Gutenberg”, Joseph Göbl, p. 69.

²⁶ Idem, *Din Literatura străină* în „Revista Pădurilor”, Anul XXVI, mai, 1912, București, Tipografia „Gutenberg”, Joseph Göbl, p. 178.

era necesară doar în cazul unor culturi speciale, cum ar fi răchităria, dar și în acest caz „îngrășămintele trebuie practicate cu moderațiune”²⁷.

În vara anului 1911, Europa occidentală s-a confruntat cu o secetă mare. Fagii și carpenii din pădurea Hez-Froidmont au avut mai mult de suferit comparativ cu stejarul. Concluzia silvicultorilor a fost că „stricăciunile sunt neînsemnate în părțile joase și pe platou; ele sunt importante pe părțile medii și superioare ale versanților”²⁸.

Pentru a obține pășuni în timpul anotimpului secetos, în Algeria se incendiau pădurile. În articolul „Cum arabii incendiază pădurile” Vasile A. Golescu descria modul de acțiune al acestora: „Ei iau un cilindru de plută închis la partea inferioară; în acest recipient pune alternativ un strat de bălegar proaspăt de vaci și unul de chibrituri, lăsând numai partea superioară a unui arbor și cu partea deschisă în sus. Ploile umplu partea rămasă goală, apa să infiltreze mai jos provocând o fermentație întâi lentă și apoi din ce în ce mai accelerată până la inflamație”²⁹.

Este prezentat procedeul pe care națiunile îl folosesc pentru a transporta lemnele mai grele decât apa, numite în Indochina franceză Trac (*Dalbergia Cochinchinensis*) și Lim (*Baryxylon Tonkinense* Balansa). „Ei fac ca niște geamanduri cu prăjine de bambus și le leagă cu trunchiurile de Lim în așa fel că se formează o plută solidă și în același timp flexibilă, calitate foarte utilă într-o țară unde toate râurile prezintă pante foarte repezi și câteodată cataracte”³⁰.

În cadrul ședinței adunării generale a Societății „Progresul Silvic”, din ziua de 9 mai 1912, Vasile A. Golescu a susținut cuvântarea despre „Necesitatea unor dispozițiuni legale pentru protecția peisajelor”³¹. Dragostea și pasiunea pentru natură și pentru păstrarea sa nealterată au fost esența discursului său.

Autorul prezintă drumul parcurs până în secolul al XVIII-lea, în care s-a dezvoltat cu adevărat gustul pentru natură. „Atunci apar în Anglia acele grădini și parcuri unde totul concurează ca să ne dea iluziunea unui peisaj natural: arborii în loc de a fi aliniați formează masive separate prin peluze de gazon, care imită poienele din pădure; câte un arbore izolat pe acele peluze completează asemănarea; drumurile șerpuite înlocuiesc aleile rectilinie în onoare până atunci; arborii și arbuștii sunt lăsați să crească în voia lor în loc de a fi tunși, ca în secolele precedente, în formă de ziduri, de bolți sau alte figuri geometrice”³².

Vasile A. Golescu scria că, odată cu operele scriitorilor Buffon, Jean-Jacques Rousseau, Bernardin de St. Pierre, natura a triumfat în literatură iar cariera de silvicultor l-a adus pe La Fontaine în mijlocul naturii, care nu a fost nici apreciat și nici înțeles în secolul lui: „venise prea devreme”³³. Vasile A. Golescu a considerat

²⁷ *Ibidem*, p. 178.

²⁸ *Ibidem*, p. 179.

²⁹ *Ibidem*, p. 180.

³⁰ *Ibidem*.

³¹ Vasile Golescu, *Despre protecția peisajelor* în „Revista Pădurilor”, Anul XXVI, mai, 1912, București, Tipografia „Gutenberg”, Joseph Göbl, p. 170.

³² *Ibidem*.

³³ *Ibidem*, p. 173.

că, dacă în secolul al XVIII-lea peisajul a devenit un gen aparte, acesta a ajuns la apogeu în mijlocul secolului al XIX-lea, cu vestita școală de la Fontainebleau.

Tot în acest articol Vasile A. Golescu scria că gustul pentru natură s-a dovedit a coincide cu nașterea turismului. Primul turist pe care îl amintește Vasile A. Golescu a fost savantul Réaumur, care a călătorit în munții Alpi nu numai în scop științific, ci și pentru a admira frumusețea peisajelor, fapt care în acea perioadă era considerat nedemn pentru oamenii civilizați.

O altă idee pe care autorul a afirmat-o cu tărie a fost aceea privind comportamentul grădinarilor, care tundeau copacii sub pretextul de a-i întineri, dar care în felul acesta nu făceau altceva decât să-i urâtească „și de multe ori ciupercile parazite se instalează pe nenumăratele răni”³⁴. Astfel s-a procedat pe șoseaua Kiseleff din București și la unii arbori de pe alea cu plop de Canada din parcul Cișmigiu, ocazie cu care autorul pomenește și despre distrugerile din câmpie, unde peisajele au avut de suferit.

Pentru paza arborilor și plantațiilor de pe marginea șoselelor, Vasile A. Golescu considera necesară elaborarea unei legi pentru înființarea unui corp de guarzi speciali. „Legea franceză din anul 1906 pentru protecția peisajelor” a considerat-o ineficace, de aceea el a propus „constituirea unei societăți cu scop pur artistic, care ar inventaria arborii cei mai interesanți fie ca frumusețe, fie ca amintire artistică”³⁵. Aceeași propunere a susținut-o Vasile A. Golescu și pentru protecția stâncilor și peșterilor celor mai frumoase, deoarece acestea erau distruse foarte ușor, piatra fiind folosită în construcții.

De asemenea, Vasile A. Golescu a fost de părere că prin organizarea conferințelor despre prospecțiuni, a expozițiilor de fotografie sau pictură și mai ales prin organizarea excursiilor, oamenii ar învăța să protejeze și să iubească peisajul natural. Crearea unor păduri ale statului, dar la o scară mai mică, după modelul celor din Statele Unite, „ar permite studii interesante asupra pădurilor virgine”³⁶ și oamenii ar aprecia și învăța să respecte și să iubească natura.

Despre proiectul de lege pentru organizarea corpului silvic Vasile A. Golescu a scris „că i se pare cel mai serios ce a ieșit până acum la iveală”³⁷, deși nu este de acord cu „sistemul examenelor pentru cei ce sunt deja slujbași ai statului”³⁸. Observă existența unui punct în proiectul acestei legi referitor la „sistemul examenelor pentru cei ce sunt deja slujbași ai statului”³⁹, care nu reflectă întru-totul situația reală existentă în serviciul silvic: „această manie a examenelor a copleșit multe servicii în țara noastră. Rezultatele nu sunt nicăieri strălucite; nu numai că protecțiunile intră, ca și la avansări, fără examene, dar încă cei care n-au reușit la examen din cauză că în locul lor a fost admis un protejat, vor fi discreditati în tot

³⁴ *Ibidem*, p. 172.

³⁵ *Ibidem*, p. 173.

³⁶ *Ibidem*, p. 173.

³⁷ Vasile Golescu, *Organizarea corpului silvic* în „Revista Pădurilor”, anul XXVI, Septembrie 1912, Tipografia „Gutenberg”, Joseph Göbl, București, p. 285.

³⁸ *Ibidem*, p. 286.

³⁹ *Ibidem*, p. 287.

timpul carierei lor din cauza unui singur eșec nemeritat”⁴⁰. Caustic, Vasile A. Golescu strecoară și remarcă: „nu rar se întâmplă ca, unii dintre candidați, în asemenea împrejurări, să fie mai culti decât examinatorii lor, care atunci devin ridicoli și scad prestigiul întregului corp”⁴¹.

Îngrijorat de soarta serviciului silvic în țara noastră, Vasile A. Golescu semnalează lipsa unei legături practice a cunoștințelor elevilor unei școli silvice de la Brănești: „Cu toate eforturile profesorilor lor de a-i face să înțeleagă practica amenajamentelor, lipsa de păduri amenajate în țara noastră este în această privință o mare piedică”⁴². Vasile A. Golescu a susținut importanța dezvoltării cunoștințelor practice și a propus: organizarea învățământului pe baze practice, schimburi de experiență ale tuturor silvicultorilor în străinătate, formarea de ocoale silvice complet amenajate și dirijate de specialiști⁴³.

Articolul său a fost primit cu o nemulțumire aproape generală, după cum mărturisește Vasile A. Golescu. În răspunsul pe care-l dă, el conchide: „n-am scris articolul mai sus decât în dorința de a contribui la propășirea silviculturii românești”⁴⁴.

El considera că o atenție deosebită trebuie acordată practicii, fiind necesar ca absolvenții școlii de la Brănești să urmeze un stagiu de cel puțin un an în străinătate. Cei care nu vor efectua acest stagiu să nu poată fi promovați obținând postul de silvicultor șef. Și, nu în ultimul rând, era nevoie de constituirea unei „comisiuni de amenajament întrebunțând silvicultorii reîntorși de la stagiu și formare de ocoale complet amenajate dirijate de același personal”⁴⁵.

Vasile A. Golescu a comentat scrierile unor autori, precum d-l G. Crăciunescu, V. C. Stoicescu, G. Noel. Aceștia au scris despre învățământul silvic, despre asigurarea pădurilor în caz de incendiu, despre modificarea tarifului vamal și note asupra cedrului⁴⁶.

Autorul a revenit cu un articol în care explică punctual că „am scris articolul mai sus pomenit doar din dorința de a contribui la propășirea silviculturii românești și nici un moment nu am avut intenția de a face deosebiri între silvicultori, care sunt deja prea puțin uniți. Când armonia va exista între toți silvicultorii, progresul realizat pentru prestigiul corpului silvic va fi mai mare decât cel obținut prin orice lege de organizare”⁴⁷.

Pe lângă faptul că Vasile A. Golescu s-a ocupat de formarea unor specialiști forestieri, de organizarea învățământului silvic modern, bazat pe practică,

⁴⁰ *Ibidem*, p. 287.

⁴¹ *Ibidem*, p. 288.

⁴² *Ibidem*, p. 288.

⁴³ Valeriu Alexiu, *Vasile A. Golescu și învățământul silvic românesc* în <http://www.ecos-magazine>.

⁴⁴ Vasile Golescu, *Răspuns colegilor mei* în „Revista Pădurilor”, decembrie, 1912, p. 34.

⁴⁵ *Ibidem*, p. 37.

⁴⁶ *Ibidem*, p. 63.

⁴⁷ *Ibidem*, p. 64.

semnalând importanța ocrotirii naturii și a păstrării echilibrului biologic, a construit în 1905, după un proiect propriu, o frumoasă vilă în Câmpulung Muscel⁴⁸.

În construirea acestei vile, Vasile A. Goleșcu a „evitat alunecarea în excese decorative a școlii neo-românești și s-a detașat mai ales de eclectismul cosmopolit al arhitecturii urbane a începutului de secol XX”⁴⁹. Planul este simetric, având în centrul compoziției spațiile de primire, de distribuție și de relaxare, după tradiția conacelor boierești: foișorul, un hol incluzând și scara interioară și, opus foișorului, un amplu „balcon” asemănător sacnasiurilor orientale. Cu siguranță, Vasile A. Goleșcu s-a lăsat influențat de conacul de la Golești, deoarece construcția impresionează prin sobrietate, echilibru, bun gust: „nici un ornament pictat sau stucat nu umbrește strălucirea spoielilor de var la interior, iar la exterior singura podoabă utilizată cu mult rafinament, este piatra de Albești fasonată în nuanțe atent diferențiate, după locul și funcția din ansamblul decorativ-structural⁵⁰. Casa a fost terminată în anul 1909, după cum aflăm din scrisoarea (17 mai 1909) expediată de Vasile A. Goleșcu, fratelui său Carol, aflat la Nice împreună cu familia sa⁵¹.

Pasionat dendrolog, a introdus în parcul vilei sale de la Câmpulung Muscel, frumos amenajat în terase accesibile prin serpentine largi, parapetuite cu piatră calcaroasă cioplită, o întreagă colecție de plante exotice, precum *Liriodendron tulipifera* Linne, *Ginkgo biloba* L., *Picea alba* Ait⁵².

În grădină erau magnolii cu flori mari de culoare albă și doi gingko-biloba cu frunzele în formă de evantai. Aceste plante au fost aduse în secolul al XVIII-lea din China și fac parte dintr-o specie de arbori foarte vechi, rămasă aproape neschimbată din era terțiară. Un aspect deosebit îl prezintă și o specie de trâmbiță, arbust agățător cu flori mari, galbene-roșiatice, ca niște păstăi. *Sophora japonica*, arbore din aceeași familie cu salcâmul (adus în Europa în 1747) se numără printre cele mai decorative exemplare din parc, care înflorește abia către toamnă și floarea galbenă, gingașă dă o notă aparte în peisajul de un verde închis al vegetației autumnale. Dintre plantele care încântă ochiul cu coloritul lor, nu lipseau glicinele, cu flori albastre și parfumate, precum și câteva specii deosebite de lalele.

Alături de aceste plante se mai aflau „un frumos și impozant buchet de trei duglași verzi (*Pseudotsuga taxifolia* Britton), dintre care unele se mai găseau și în 1944⁵³. Acești trei duglași au fost plantați în anul 1914, puietii fiind aduși de proprietar de la pepinierele Barbier din Franța, regiunea Orléans. La data când au fost plantați aveau înălțimi de 50 cm, iar în anul 1944, după 35 de ani au ajuns la

⁴⁸ Carmen Jinga Oprescu, *Monumente de arhitectură câmpulungene-expresie a ambianței cultural-istorice a anilor 1890-1910* în „Muzeul Câmpulung Muscel. Studii și Comunicări 1989. Pagini din istoria Câmpulungului și a zonei înconjurătoare”, vol. V, 1989, pp. 195-197.

⁴⁹ *Ibidem*, p. 196.

⁵⁰ *Ibidem*, p. 197.

⁵¹ Muzeul Golești, *Depozit documente*, nr. inv. 17.723.

⁵² Ing. At. Haralamb și dr. Liviu Alexandrescu, *Regenerarea naturală de duglas la Câmpulung-Muscel* în „Revista Pădurilor”, anul 57, nr.1-3, ianuarie-martie 1945, Editura Societății „Progresul Silvic”, București, p. 34.

⁵³ *Ibidem*, p. 35.

înălțimea de 18-20 m⁵⁴. Altitudinea locului unde se aflau cei trei arbori este de circa 600-630 m, gara orașului găsindu-se la 578 m⁵⁵. Expunerea reședinței⁵⁶ era sud-estică, astfel că exemplarele de duglas se găseau expuse în plin soare. Vigoarea de creștere și regenerarea naturală a duglasului verde la Câmpulung Muscel a dovedit adaptarea lui la condițiile regiunii.

Asemenea înaintașilor săi, care și-au pus viața în slujba nației, Vasile A. Goleșcu s-a înrolat voluntar în campania din anul 1913 și a primit medalia „Avântul țării”⁵⁷. După Războiul Balcanic, Vasile A. Goleșcu avea să trăiască momente de maximă încordare și de grea cumpănă pentru poporul român, când cea mai mare parte a țării a fost ocupată de armatele Puterilor Centrale, în toamna anului 1916. Experiența trăită alături de familie în timpul refugiului prin Rusia și salvarea prin țările nordice a fost o experiență de viață pe care nu cred că și-a dorit-o⁵⁸. În mod sigur a fost marcat de tensiunea momentului, poate că așa se explică de ce s-a prăpădit la scurt timp după aceea. Vasile A. Goleșcu s-a stins din viață la 19 aprilie 1920, în etate de 45 de ani.

Prin activitatea desfășurată ca șef al Ocolului silvic de la Câmpulung Muscel, prin preocupările sale legate de îmbunătățirea învățământului silvic, prin mulțimea de articole, recenzii sau lucrări de popularizare în domeniul botanic sau silvic, Vasile A. Goleșcu se încadrează în lungul șir al înaintașilor, în domeniul atât de fascinant al cercetării naturii, având meritul de a fi primul care a atras atenția asupra condițiilor de mediu în care se poate dezvolta pinul silvestru la noi în țară, dar mai ales în zona Argeș-Muscel.

⁵⁴ *Ibidem*, p. 36.

⁵⁵ Constantin Darie, *Câmpulung*, Editura Meridiane, București, 1968, p. 27.

⁵⁶ Vila Goleșcu este situată la poalele dealului Gruiu pe dreapta Râului Târgului, deal care limitează extinderea spre vest a orașului. Terenul, în pantă destul de accentuată, este de natură argiloasă, conținând multe pietrișuri.

⁵⁷ Muzeul Golești, Depozit documente, nr. inv. 10846/913.

⁵⁸ Cristina Boțoghină, *Odiseea lui Vasile A. Goleșcu prin Rusia pârjolită de anarhie și salvarea prin Țările Nordice* în „Museum. Studii și comunicări XX”, Muzeul Golești, Argeș, 2021.

Vasile A. Golescu, fiul lui Alexandru G. Golescu-Arăpilă, c. 1900
Fotografie din colecția Muzeului Golești.

Maria (n. Cantilli) Golescu, soția silvicului Vasile A. Golescu
Fotografie din colecția Muzeului Golești.